

Prof. dr., cercetător, Florin Marinescu
Institutul de Studii Neoeleene, Atena

MĂNĂSTIRI, BISERICI ȘI SCHITURI
DIN ROMÂNIA CU HRAMUL
„SFINȚII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA“.
ÎNCERCARE DE CATAGRAFIE

Περίληψη: Φέτος, το 2013, στο Ρουμανικό Πατριαρχείο τιμούν τους Αγίους Κωνσταντίνου και Ελένης.

Στο Διεθνές Συμπόσιο που έγινε τον Μάιο στο Γαλάτζι παρουσίασα μία σύντομη ανακοίνωση με αυτό το θέμα, ανακοίνωση που βασίστηκε στις βιβλιογραφίες που συνέταξαν παλαιότερα ή πιό πρόσφατα ιστορικοί ή ιστορικοί της εκκλησίας και αναφέρονται στη Βλαχία, στη Μολδαβία και στη Τρανσυλβανία ή σε ειδικά λευκώματα που έγιναν για τις εκκλησίες συγκεκριμένων περιοχών της Ρουμανίας.

Η επιλογή του Αγίου ή των Αγίων που προστατεύουν την μονή, τη σκήτη ή την εκκλησία σχετίζονται με ποικίλους παράγοντες, όπως η ύπαρξη εκεί λειψάνων Αγίων, το όνομα των κτητόρων ή αρκετοί άλλοι ειδικοί λόγοι.

Οι πληροφορίες που χρησιμοποίησα δεν μπορούν να απορούν όλες τις εκκλησίες της Ρουμανίας. Στο τέλος της σύνταξης του κειμένου μου μπορεί να ολοκληρωθεί η ανέγερση μιάς νέας εκκλησίας που τιμάται στους Αγίους Κωνσταντίνου και Ελένης. Υπάρχει επίσης η περίπτωση οι Άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένης να γίνουν – κάποια στιγμή – τρίτοι ή τέταρτοι στη σειρά προστάτες μιάς μονής ή εκκλησίας.

Στις αναζητήσεις μου εντόπισα 17 μονές, εκκλησίες ή σκήτες στο Βουκουρέστι (με πρώτο τον ναό του Ρουμανικού Πατριαρχείου), 138 στη Βλαχία, 37 στη Μολδαβία και 23 στη Τρανσυλβανία.

Στη Βλαχία οι εκκλησίες είναι σκορπισμένες σε 17 νομούς, ενώ εκείνες της Μολδαβίας σε 12 νομούς, αυτό χωρίς να υπολογίσω τις διοικητικές αλλαγές που έγιναν στη Ρουμανία μετά το 1970.

Ο εντοπισμός – κυρίως βιβλιογραφικά – 215 μονών, εκκλησιών και σκητών της Ρουμανίας αποτελεί τη μικρή μου συμβολή στο έτος των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης που γιορτάζει το Ρουμανικό Πατριαρχείο.

Λέξεις-κλειδι: Μονές, εκκλησίες, σκήτες, Μολδαβία, Βλαχία, Τρανσυλβανία.

În cadrul anului dedicat Sfinților Constantin și Elena, an omagial în Patriarhia Română, aș dori să prezint un tablou al mănăstirilor, bisericilor și schiturilor din București, din Țara Românească, din Moldova și din Transilvania, care au ca hram Sfinții Împărați. Tablou incomplet, sunt sigur, fiind trăitor de mult la Atena, redactat după căutări destul de îndelungate și ajutat doar de câțiva prieteni, dintre care subliniez pe cei de la Arhiepiscopia Dunării de Jos. Cărțile de căpătâi pentru căutările mele s-au dovedit cunoscutele repertorii de monumente medievale sau feudale – nu se putea scrie atunci religioase – ale unui om pe care l-am apreciat în mod deosebit ca istoric și ale cărui lucrări sunt mândru că le am în majoritate. E vorba de Nicolae Stoicescu, cel care un timp a fost și ambasadorul României la Atena. Am în biblioteca mea și o bibliografie a mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, coordonată de Adrian Andrei Rusu care și ea m-a ajutat în cercetările mele. În sfârșit, foarte recent, revista *Tabor* mi-a trimis în avanpremieră un excelent material, semnat de Dumitru-Marcel Andreica, cu titlul „Biserici, mănăstiri și paraclise cu hramul «Sfinții Împărați Constantin și Elena» din cuprinsul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului“. El urmează să apară în numărul viitor (5) al revistei.

Am fost ajutat și de părintele Nicolae Cădă de la Arhiepiscopia Bucureștilor și de colaboratorii lui, cărora le mulțumesc și pe această cale.

Mai întâi, o precizare. În acest efort de depistare nu poate nimeni să susțină că a făcut o cercetare exhaustivă. De altfel, după ce ai terminat cercetarea, se construiește o biserică nouă care își ia ca hram Sfinții Împărați. De aceea voi scrie despre rezultatele cercetării mele mai ales din bibliografie sau din ce mi-au trimis colegi și prieteni din locurile unde slujesc. Înainte de a da câteva date statistice, vreau să menționez încă ceva. Uneori bisericile au două, trei sau chiar patru hramuri, din care unul e Sfinții Împărați.¹ Alteori bisericile sunt de lemn. Precizez că nu mi-a fost posibil să fac o cercetare pe teren. De aceea, cu excepția Patriarhiei, a bisericilor din București sau a bisericilor din Galați, Brăila și din Teleorman pentru care dețin fotografii, restul bisericilor

1. Criteriile care duc la alegerea unui hram sunt diferite și variate. Aș menționa doar două și sper să nu greșesc – existența în lăcaș a unor moaște de sfinți, cum și numele ctitorilor.

nu cunosc în ce stare se află sau chiar dacă se mai află, în comparație cu anii 1970-1974.² Personal, consider de datoria mea să menționez, atunci când mă ocup de o mănăstire sau o biserică românească, locul exact al acesteia și în măsura posibilului dacă mai există și eventual în ce stare se află. Spun asta pentru că unii colegi de-ai mei care trăiesc în România, deci le e mult mai ușor să se intereseze, nu o fac, făcând doar trimitere la Nicolae Iorga sau la alt Nicolae, Stoicescu.

În București există 17 biserici cu acest hram.

Prima este Catedrala Patriarhală, situată pe Aleea Patriarhiei nr. 21, a cărei construcție a început în timpul domniei lui Constantin Șerban (1654-1658) și s-a încheiat în 1665³. Dintr-un *Atlas-ghid* pregătit în trei volume de Lucia Stoica și alți cinci colaboratori ai ei, apărut în anul 2000, am mai găsit încă șapte biserici bucureștene cu acest hram⁴.

O a doua biserică deci cu acest hram e cea numită Oborul Nou sau Avrig, situată pe strada Avrig nr. 21, construită la 1853-1854⁵.

O a treia e cea numită Bariera Vergului⁶, situată pe bulevardul Basarabia, nr. 2, înființată în 1938, inițial fiind un paraclis. Reconstruită în perioada 1942-1949, avându-i ctitori pe mareșalul Ion Antonescu și pe soția sa.

O a patra, situată pe strada Dornei nr. 70, numită parohia „Sfântul Simon Zilotul” – Podeanu a fost ridicată între 1926-1928⁷.

O a cincea, parohia T. Vladimirescu, aflată pe strada Mărganului, nr. 6, a fost târnosită în anul 1942⁸.

2. Despre starea unora dintre ele am aflat în urma comunicării mele la Simpozionul de anul acesta de la Galați, prin intermediul preoților care slujesc acolo.

3. Vezi Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, București, 1961, p. 241-250.

4. Vezi Lucia Stoica, Neculai Ionescu-Ghinea, Dan Ionescu, Petre Iliescu, Cecilia Luminea, Minerva Georgescu, *Atlas-ghid. Istoria și arhitectura lăcașurilor de cult din București*, București, 2000. Bisericile din București sunt cuprinse în volumul al II-lea. *Biserici ortodoxe*. Două dintre ele le-am găsit publicate într-un album cu titlul *București. Biserici, mănăstiri, lăcașuri sfinte*, publicat de Constantin Simionescu în 1995.

5. Vezi Lucia Stoica și colaboratorii, *op. cit.*, p. 22.

6. *Ibidem*, p. 30.

7. *Ibidem*, p. 643.

8. *Ibidem*, p. 196. Vezi și Simionescu, *op. cit.*, p. 118.

O *a șasea*, numită și Livedea gospod, situată pe calea Plevnei, nr. 60 sau strada Sfântul Constantin, nr. 33, a fost zidită la 1785 de Constantin Bilcescu și de Constantin Beșlega⁹. Ultimul, soția sa Ștefana și un copil sunt zugrăviți ca ctitori în biserică.

O *a șaptea*, numită Apostol, sau din Tabaci, de pe strada Mircea Vodă (fostă Calea Văcărești 143), a fost inițial o biserică de lemn a unui schit de maici. Ulterior s-a construit prin osârdia lui Constantin Potoceanu și soția sa, Stanca, între 1763-1765¹⁰.

O *a opta*, numită Popa Nan, pe strada cu același nume nr. 47, a fost construită inițial între 1764-1765 și reconstruită în 1918¹¹.

O *a noua*, numită Constantin Brâncoveanu – veche a fost amenajată într-o baracă, în anul 1949¹². Se află pe strada Râul Mara, nr. 5.

În volumul apărut, cu titlul *Domnitorii și ierarhii Țării Românești. Ctitoriile și mormintele lor* (Editura Cuvântul Vieții, București, 2009), am mai găsit încă opt, pe care doamna Stoica nu cred că le-a menționat. Iată-le:

A zecea e „Sfântul Ștefan” – Lucaci¹³, situată pe strada Logofăt Udriște, nr. 6.

A unsprezecea, paraclisul Pompilian¹⁴. Se află pe strada Mitropolitul Antim, nr. 29.

A douăsprezecea, „Sfântul Visarion Nou”, se găsește pe strada Visarion, nr. 14.¹⁵

A treisprezecea, schitul Darvari, pe strada cu același nume nr. 3, fost metoh al schitului românesc Prodromul din Sfântul Munte.¹⁶

A paisprezecea e cea numită „Sfântul Alexandru” – Colentina, situată pe strada Doamna Ghica, nr. 127.¹⁷

9. Vezi Lucia Stoica, *op. cit.*, p. 308 și Simionescu, *op. cit.*, p. 62.

10. *Ibidem*, p. 205.

11. *Ibidem*, p. 255

12. *Ibidem*, p. 278-279.

13. Vezi *Domnitorii și ierarhii Țării Românești. Ctitoriile și mormintele lor*, București, 2009, p. 581.

14. *Ibidem*, p. 624.

15. *Ibidem*, p. 631.

16. Vezi *ibidem*, p. 641.

17. *Ibidem*, p. 659.

A cincisprezecea e cea numită „Sfânta Parascheva“ – Mihai Bravu și se află pe strada Cerceluș, nr. 18A.¹⁸

O alta, *a șaisprezecea*, e cea numită „Nașterea Maicii Domnului“ – Drumul Taberei, pe strada Târgul Neamț, nr. 8.¹⁹

A șaptesprezecea este impunătoarea biserică a Amzei.²⁰

În Țara Românească (exclusiv județul Teleorman) se află, conform bibliografiei lui Nicolae Stoicescu, 118 biserici cu hramul mai sus menționat. Numai în județul Teleorman se află 15 biserici. De unde știu – am întâmplător în biblioteca mea un album intitulat *Biserici din Teleorman*, apărut în anul 2000 la Alexandria. Am aflat de album într-o zi adânc întipărită în minte prin anul 2004, căutând un fost metoh al Mănăstirii athonite Ivir, în satul Gălăteni, pe lângă Alexandria. Preotul unei biserici la care am ajuns pe seară mi-a pus sub ochi acest album, fără să știe că tocmai de biserică în care slujea el era vorba. Am parcurs cu voluptate acel album. Și cine știe câte asemenea albume au mai apărut în țară după publicarea operei lui Nicolae Stoicescu... Mai menționez că în județul Vâlcea sunt vreo zece biserici. Șapte le-am descoperit într-o excelentă carte apărută sub îngrijirea regretatului istoric Constantin Bălan, *Inscripțiile medievale și din epoca modernă a României. Județul istoric Vâlcea (sec. XIV-1848)*, apărută în anul 2005. Printre ele e celebra mănăstire și bijuterie Hurezi.

În Moldova am identificat 35 de biserici cu acest hram. În Transilvania doar trei. În Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului există 21 de biserici.

Analitic acum în **Țara Românească** bisericile (uneori schiturile) sunt răspândite în orașe ca Brăila, Târgoviște, Târgu-Jiu, Alexandria, Craiova, Pitești, Slobozia, Roșiorii de Vede, Zimnicea, Slatina sau Câmpulung și în sate sau comune din 17 județe²¹ (Argeș – cinci), Brăila (trei), Buzău (14), Constanța (trei), Dâmbovița (trei), Dolj (opt), Giurgiu (1), Gorj (11), Ialomița (cinci), Ilfov (12), Mehedinți (una), Olt (opt), Prahova (6), Teleorman (15), Vâlcea (11), Vlașca (două), Vrancea (două).

18. *Ibidem*, p. 665.

19. *Ibidem*, p. 707.

20. *Ibidem*, p. 730.

21. Mai sunt cazuri în care se specifică județul și alături – fost.

Am ales ordinea alfabetică a localităților unde se află bisericile cu hramul Sfinții Împărați și în paranteză județul în care se află.²² Nu mi-e cu putință să cunosc schimbările administrative de după 1970. Numerele încep de la 18, din moment ce în București am descoperit 17 biserici cu acest hram.

Biserici cu hramul „Sfinții Împărați“ în Țara Românească

18. Adâncata (județul Constanța)²³;
19. Adunați (județul Ilfov, fost Vlașca)²⁴;
20. Alexandria (județul Teleorman)²⁵;
21. Andreești (județul Gorj)²⁶;
22. Aninoasa (județul Gorj)²⁷
23. Barza (comuna Dănești, județul Gorj)²⁸;
24. Băbeni (județul Vâlcea)²⁹;
25. Bădeni (comuna Dănicei, județul Argeș)³⁰;
26. Băicoi (județul Prahova)³¹;
27. Bălăcița (județul Mehedinți)³²;
28. Bălănești (județul Olt)³³;

22. Cele mai multe dintre biserici figurează și în listele – ordonate pe Protoierii – cedate mie de părintele Nicolae Cădă.

23. Înființată în anul 2007 – vezi *Ghidul mănăstirilor din România*, ediția a treia, București 2013, p. 33.

24. Din 1834. Vezi Nicolae Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. I – Țara Românească*, vol. 1, Craiova, 1970, p. 26, cu bibliografia respectivă.

25. Vezi *Biserici din Teleorman*, Alexandria, 2000, p. 26. S-a construit în 1852 pe cheltuiala pitarului Dimitrie Pasaliu. A fost reparată sau restaurată în mai multe rânduri.

26. Din 1817, construită de familia Moscu – *Ibidem*, p. 32.

27. Biserică de lemn, dărămată, refăcută de zid la 1887-1888 – *Ibidem*, p. 34.

28. Și ea biserică de lemn, existentă la 1838, în stare rea la 1909.

29. Din a doua jumătate a secolului al XVII-lea – *Ibidem*, p. 44.

30. Biserică ctitorită de Gheorghe Furduescu și de Mihnea Negulescu, terminată în anul 1844 – vezi Constantin Bălan, *Inscripțiile medievale și din epoca modernă a României. Județul istoric Argeș (sec. XIV-1848)*, București, 1994, p. 108.

31. Construită la începutul secolului al XIX-lea de principesa Cleopatra Trubețkoi, în ruină la 1970 – *Ibidem*, p. 48.

32. Construită la începutul secolului al XIX-lea de logofătul Dumitrache Brăiloiu – *Ibidem*, p. 50.

33. Construită la 1820 de Constantin Izvoranu – *Ibidem*, p. 51.

29. Bălțați (județul Olt)³⁴;
30. Bândoiu (Protoieria Însurăței, județul Brăila)³⁵;
31. Bâcu (județul Ilfov-Arenda)³⁶;
32. Beria (județul Olt)³⁷;
33. Blejești (Protoieria Videle, județul Teleorman)³⁸;
34. Boldu (județul Buzău, fost Râmnicu-Sărat)³⁹;
35. Brăila⁴⁰;
36. Breaza de Jos (județul Prahova)⁴¹;
37. Broșteni (județul Mehedinți)⁴²;
38. Budești (comuna Făurești, județul Vâlcea). Biserică cu patru hramuri din care unul e Sfinții Împărați⁴³;
39. Butimanu (județul Ilfov)⁴⁴;
40. Cănești (județul Buzău), biserică de lemn⁴⁵;
41. Câmpulung (județul Argeș) – biserica Șubești⁴⁶;

34. Era o biserică de lemn, existentă la începutul secolului al XIX-lea – *Ibidem*, p. 56.

35. Construită inițial în 1951, mutată în alt sat în 1971, finalizată și sfințită la 8 septembrie 1972 – informații de la preotul Costin Tureac transmise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

36. O biserică cu acest nume și hram exista la 1810 – Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 67.

37. Construită de serdarul Ion Deleanu, 1842-1843, reparată la 1901 – *Ibidem*, p. 65.

38. Ridicată din temelie în anul 1853 pe cheltuiala Elenei Mavrocordat, soția lui Constantin Belu, proprietarul moșiei Blejești. Renovată în mai multe rânduri, ultima dată în 1994 – vezi *Biserici din Teleorman*, p. 224.

39. O biserică „Sfinții Împărați“ exista la 1836-1837, fiind construită de Ioan Bălăceanu și reparată în 1875 – *Ibidem*, p. 80.

40. Biserică construită între 1857-1863, fiind sfințită de episcopul Dionisie Romano al Buzăului – informații de la parohul Traian Mazăre, prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

41. Construită de slugerul Nicolae Saegiu și popa Stoica în 1830, zugrăvită în 1844 – *Ibidem*, p. 96.

42. Construită de Constantin Cuțui la 1836, zugrăvită de fiul său Mihalache în 1840 – *Ibidem*, p. 102.

43. Vezi Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 268-270, nr. 278-282.

44. Ridicată între 1834-1837 – *Ibidem*, p. 110.

45. Înălțată înainte de 1800?, reparată între 1898-1899 – *Ibidem*, p. 136.

46. Construită lângă o biserică din 1551-1552, reclădită de Dositei, egumenul Mănăstirii Câmpulung și de Trandafir logofătul mănăstirii în 1779 – *Ibidem*, p. 167-168, cu o destul de bogată bibliografie.

42. Cârjei (județul Mehedinți)⁴⁷;
43. Ceptura (județul Prahova)⁴⁸;
44. Cernele (județul Dolj)⁴⁹;
45. Chiojdu (județul Buzău)⁵⁰;
46. Cilibiu (județul Gorj)⁵¹;
47. Ciorari (comuna Stoina, județul Gorj)⁵²;
48. Ciupa (județul Argeș, fost Dâmbovița)⁵³;
49. Clanița (comuna Băbăița, Protoieria Alexandria, județul Teleorman)⁵⁴;
50. Copăceni (comuna Mogoșești, județul Ilfov)⁵⁵;
51. Corbu Vechi – Vitănești (județul Olt)⁵⁶;
52. Cornești (Cornățeni) (județul Dâmbovița)⁵⁷;
53. Coslegi (județul Prahova)⁵⁸;
54. Costești (județul Buzău)⁵⁹;
55. Coșerele (județul Prahova)⁶⁰;
56. Cotești (județul Buzău, fost Râmnicu-Sărat)⁶¹;

47. Mănăstire înființată în anul 2010 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 312.

48. Vezi *Ghidul mănăstirilor din România*, p. 22.

49. Construită în 1803 sau 1813, reparată în 1883, în 1909 și în 1928 – *Ibidem*, p. 149.

50. S-a construit între 1846-1852 – *Ibidem*, p. 155.

51. Printre ctitori – zugrăviți în biserică – Stoian fost mare armaș, Barbu Gănescu fost mare sluger și alții. Nu se cunoaște anul construirii. Stoicescu scrie că a primit informația de la Constantin Bălan – *Ibidem*, p. 157.

52. Construită de pitarul Ioan Pană Sorescu în 1824, reparată în 1924 – *Ibidem*, p. 174.

53. Biserică ridicată în 1843, reparată la 1893 – *Ibidem*, p. 179.

54. Biserică ridicată în 1982 pe locul uneia mai veche, din lemn, înălțată în 1848 de un țigan ursar – vezi *Biserici din Teleorman...*, p. 49.

55. Ridicată între 1827-1830 – *Ibidem*, p. 192.

56. Construită în 1803 de Constantin Bălșanu, reparată în 1892 și în 1907 – *Ibidem*, p. 195.

57. Construită de Socol Cornățeanu și familia sa, nu se știe când, reparată de clucerul Matei Roset în 1726 – *Ibidem*, p. 196, cu o destul de bogată bibliografie.

58. Biserică înălțată de marele ban Constantin Bălăceanu și de fiii săi în 1826, zugrăvită doi ani mai târziu – *Ibidem*, p. 199.

59. Construită din lemn la 1841-1842 – *Ibidem*, p. 199.

60. Înălțată în 1846-1847, reparată la 1900 – *Ibidem*, p. 201.

61. Ridicată în 1845 – *Ibidem*, p. 202.

57. Craiova (județul Dolj) – biserica Obedeanu⁶²;
 58. Craiova (județul Dolj) – biserica „Sfântul Ioan Hera“ (sau „Sfântul Ioan“ din Sârbi sau biserica Cojocarilor)⁶³. Biserică cu trei hramuri, dintre care unul este „Sfinții Împărați“;
 59. Crasna (sau Izvoarele sau Izvoranu) (județul Prahova)⁶⁴;
 60. Crevedia Mare (județul Ilfov, fost Vlașca). Biserică cu trei hramuri, din care unul e „Sfinții Împărați“⁶⁵;
 61. Crivăț (județul Ilfov)⁶⁶;
 62. Crivina (județul Prahova)⁶⁷;
 63. Dălhăuți, schit (satul Dălhăuți, comuna Faraoanele, județul Vrancea)⁶⁸;
 64. Dealu Mare, Borăscu (județul Gorj)⁶⁹;
 65. Drăgănești (județul Prahova)⁷⁰;
 66. Drăgoești (județul Gorj)⁷¹;
 67. Dumitrești (județul Vâlcea, fost Olt)⁷²;

62. Biserică construită de paharnicul Constantin Obedeanu și familia sa între 1748-1753. Avariată de cutremurul din 1833, reparată și zugrăvită în 1840, 1857-1858, 1930-1931, 1952-1956. Fost metoh al Episcopiei de Râmnic – *Ibidem*, p. 222-223, cu o bogată bibliografie.

63. Zidită la 1804 de cojocarul Hera Stănescu și fratele său Șerban pe locul uneia din lemn arsă la 1801. Reparată la 1846, 1860, 1933 – *Ibidem*, p. 226.

64. Biserică construită în secolul al XVIII-lea, refăcută de Chesarie, fiul lui Radu Porlogescu din Izvoare și de Nicolae Izvoranu în 1828, zugrăvită în 1834 – *Ibidem*, p. 229.

65. Construită în 1836 de Constantin Suțu și soția sa Ruxandra, născută Racoviță – *Ibidem*, p. 232.

66. Biserică arsă de turci înainte de 1810, reclădită între 1866-1869 – *Ibidem*, p. 233.

67. Înălțată în 1794, refăcută de Dimitrie Ioanid în 1840, zugrăvită în 1874 și 1894 – *Ibidem*, aceeași pagină.

68. Biserică ridicată între 1840-1850. Schitul a fost metoh al schitului Poiana Mărului – *Ibidem*, p. 266 cu bibliografie.

69. Biserică construită în 1865, funcționând cu întreruperi. Mănăstire reînființată în anul 1992 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 289.

70. Biserica cu hramul Sfinții Împărați-Meri a fost construită între 1857-1860 – *Ibidem*, p. 286 cu bibliografie.

71. Aflată în mahalaua Oprișăști, biserica a fost construită în anul 1800 – *Ibidem*, p. 288.

72. Pare a fi fost construită la mijlocul secolului al XVII-lea. S-a reparat în 1836 de paharnicul Constantin Olănescu. S-a reparat și s-a zugrăvit în 1899 – *Ibidem*, p. 292-293.

68. Epurești (Iepureasca) (județul Ilfov, fost Vlașca)⁷³;
69. Filii (județul Brăila)⁷⁴;
70. Floru (comuna Icoana, județul Olt)⁷⁵;
71. Constantin Gabrielescu (Protoieria Făurei, județul Brăila)⁷⁶;
72. Galeșu (comuna Brăduleț, județul Argeș)⁷⁷;
73. Giurgeni (județul Ialomița)⁷⁸;
74. Giurgița (județul Dolj)⁷⁹;
75. Gratia (județul Teleorman, fost Vlașca). Biserică cu trei hramuri, din care unul este „Sfinții Împărați”⁸⁰;
76. Grădiștea (județul Vâlcea)⁸¹;
77. Grecești (județul Mehedinți)⁸²;
78. Greci (județul Dolj, fost Romanai)⁸³;
79. Gulianca (Protoieria Făurei, județul Brăila)⁸⁴;
80. Gurani (comuna Săcelu, județul Gorj)⁸⁵;

73. Biserica cu acest hram s-a înălțat la 1844 – *Ibidem*, p. 299.

74. Construită de Ioniță Budișteanu în 1846, reparată și zugrăvită în 1873. Distrusă în timpul războiului din 1916-1918 – *Ibidem*, p. 305.

75. Înălțată în 1814 de către frații Constantin și Gheorghe Ioan. Zugrăvită în 1836 de fiii lui Constantin Ioan numiți Caracostea, reparată în 1860, zugrăvită din nou în 1954 – *Ibidem*, p. 308.

76. Construită cu mari greutăți între 1931-1954, sfințită fiind abia în 1962. Informații de la preotul Gheorghe Soare Hodor, prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

77. Biserică zugrăvită de Mincu în 1797 – Vezi Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 322, nr. 1400.

78. Biserică de lemn, ridicată în 1846 – *Ibidem*, p. 336.

79. Construită între 1852-1856 – *Ibidem*, aceeași pagină, cu bibliografie.

80. Construită la 1814 de serdarul Constantin Bordănescu, în stare proastă la 1909 – *Ibidem*, p. 350.

81. Zidită la 1840 de Constantin și Matei Pîrîianu, și de alții – *Ibidem*, p. 349. Inscricțiile de la această biserică vezi la Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 496-497, nr. 1716, 1717.

82. Biserică înălțată între 1846-1853, reparată în 1926 – *Ibidem*, p. 351.

83. La 1840 exista deja – *Ibidem*, aceeași pagină.

84. Construită între 1863-1867. Reparată în 1964. A suferit pagube importante din cauza unui incendiu. Demolată din cauza degradării. Între 2004-2010 s-a construit acolo o biserică nouă. Informații de la preotul Stan Florinel prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

85. Biserică de lemn construită se pare în secolul al XVIII-lea, refăcută în 1936.

81. Hagiești (județul Ilfov)⁸⁶;
82. Haimanalele (ulterior Viișoara, județul Buzău)⁸⁷;
83. Horezu (județul Vâlcea)⁸⁸;
84. Horezu (județul Vâlcea)⁸⁹;
85. Hurezani (județul Vâlcea)⁹⁰;
86. Însurăței I (Protoieria Însurăței, județul Brăila)⁹¹;
87. Întorsura (sau Torsura, județul Dolj)⁹²;
88. Jilava (județul Ilfov)⁹³;
89. Laloșu (județul Vâlcea)⁹⁴;
- 90+90A. Letca (județul Ilfov, fost Vlașca)⁹⁵;
91. Lișcoteanca (Protoieria Făurei, județul Brăila)⁹⁶;
92. Luciul (sau Lucia?, județul Ialomița)⁹⁷;

86. Numită „Sfinții Împărați” – Matara, construită înainte de 1810 – Stoicescu, *Bibliografia...*, p. 365.

87. Biserică construită în 1846 – *Ibidem*.

88. Dintre bijuteriile arhitecturii brâncovenești – vezi *ibidem*, p. 369-374 cu o foarte bogată bibliografie. Inscricții de la această biserică vezi la Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 533-532, nr. IX786-IX810. Vezi și *Ghidul mănăstirilor*, p. 303.

89. Biserică construită de Stanciu, Covrea și alții în 1826 pe locul unei biserici de lemn. E numită „Sfinții Împărați” – Olari – *Ibidem*, p. 374.

90. Biserică înălțată la 1842-1843 de Dumitru Hurezeanu Lipoveanu, de Dumitrache fiul căpitanului Stoian Gârbea și de alții – *Ibidem*, p. 376.

91. Biserica din cărămidă, construită între 1890-1892, a beneficiat de reparații capitale care continuă și astăzi – informații de la preotul Constantin Dumitru, prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

92. Biserică de lemn construită de Constantin Sari Ene între 1780-1783 sau în 1821, reparată în 1868 – vezi Stoicescu, *Bibliografia...*, p. 381.

93. Biserica s-a înălțat între 1817-1818 și a fost reparată de patru ori, atât în secolul al XIX-lea, cât și la începutul secolului al XX-lea – *Ibidem*, p. 390.

94. O biserică de lemn numită „Sfinții Împărați” – Gaița s-a ridicat în 1798 de preotul Barbu Dobriceanu. S-a reparat în 1898 – *Ibidem*, p. 396.

95. În Letca au fost (sau sunt) două biserici cu acest hram – una la Letca Nouă, construită în 1860 de mitropolitul Nifon și zugrăvită de pictorul Gheorghe Tattarescu și o alta la Letca Veche, înălțată în 1847 și zugrăvită în 1892.

96. Biserica a fost construită între 1935-1948, fiind sfințită de episcopul Buzăului Antim Angheliescu. În prezent se lucrează la pictura interioară – informații de la preotul Gheorghe Hodor Soare, trimise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

97. O biserică „Sfinții Împărați” s-a construit între 1854-1862 – *Ibidem*, p. 403. În cartea lui Ștefan Grigorescu, *Inscripții din județul Ialomița*, Slobozia 2009, p. 123-124

93. Margareta (comuna Bogdana, Protoieria Turnu-Măgurele, județul Teleorman)⁹⁸;
94. Marsilieni (Dâlga sau Șerboaică, județul Ialomița)⁹⁹;
95. Mateești (județul Vâlcea)¹⁰⁰;
96. Mădulari (plasa Horezu, județul Vâlcea)¹⁰¹;
97. Măgureni (comuna Măldăieni, Protoieria Roșiorii de Vede, județul Teleorman)¹⁰²;
98. Mătești (comuna Sapoca, județul Buzău)¹⁰³;
99. Moara Vlăsiei (județul Ilfov)¹⁰⁴;
100. Mogoșești (comuna Stoenеști, județul Vâlcea)¹⁰⁵;
101. Moțăieni (județul Dâmbovița). Biserică cu patru hramuri, dintre care unul e „Sfinții Împărați”¹⁰⁶;
102. Musculești (comuna Andreești, județul Gorj)¹⁰⁷;
103. Nanov (Protoieria Alexandria, județul Teleorman)¹⁰⁸;
104. Năsturelu (Protoieria Alexandria, județul Teleorman)¹⁰⁹;

apare în inscripție ca an al construirii 1796, după care s-au efectuat reparații, biserica fiind resfințită în anul 2003.

98. Biserica s-a construit în 1936 – *Vezi Biserici din Teleorman*, p. 203.

99. Biserica a fost construită între 1812-1813 – *Ibidem*, p. 421.

100. La 1840 în sat se aflau nouă biserici de lemn. Una era „Sfinții Împărați” – Bărbulești, construită de Constantin Codreanu și de Ion Bărbulescu în 1790. S-a refăcut din zid în 1935 – *Ibidem*, p. 422.

101. O biserică de lemn „Sfinții Împărați” – Obârșia a fost ridicată în 1815 – *Ibidem*, p. 410.

102. Biserica a fost construită între 1845-1847 și reparată la 1872 și între 1986-1990 – *Ibidem*, p. 411. *Vezi și Biserici din Teleorman*, p. 135.

103. Biserica a fost construită de Constantin Filipescu căpitan la 1691, fiind una dintre cele mai vechi biserici cu acest hram din Țara Românească – *Ibidem*, p. 422.

104. Schit înființat din inițiativa Preafericitului Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în anul 2008 – *vezi Ghidul mănăstirilor din România*, p. 20.

105. Biserică construită în jurul anului 1760 – *vezi C. Bălan, op. cit.*, p. 675-677, nr. 1042-1047.

106. Pare a fi fost construită în secolul al XVIII-lea și refăcută în 1860 – *Ibidem*, p. 435.

107. Biserica cu acest hram a fost ridicată în 1818 de familia Muscă – *Ibidem*, p. 437.

108. Biserică ridicată în 1893 de Elena Petrescu și Mihai Ajderolu, fiind reparată, restaurată și resfințită ulterior – *vezi Biserici din Teleorman*, p. 65.

109. Înălțată în 1860 prin strădania preotului Gheorghe Tănăsescu, refăcută în perioada 1966-1967 și în 1977 – *vezi ibidem*, p. 66.

105. Nechoiașu (județul Buzău)¹¹⁰;
 106. Nuci (comuna Merii Petchii, județul Ilfov)¹¹¹;
 107. Olteni (județul Prahova)¹¹²;
 108+108A. Osica (județul Olt, fost Romanați)¹¹³;
 109. Otești (județul Olt, fost Vâlcea)¹¹⁴;
 110+110A. Otopeni (sau Hotopeni, județul Ilfov). Biserică de lemn, cu trei hramuri, din care unul e „Sfinții Împărați”¹¹⁵;
 111. Păișani (comuna Stoina, județul Dolj sau Mehedinți)¹¹⁶;
 112. Păușești-Măglași (județul Vâlcea)¹¹⁷;
 113. Piersica (sau Dor Mărunt, județul Ialomița)¹¹⁸;
 114. Pietroasa (comuna Valea Mare, județul Vâlcea)¹¹⁹;
 115. Plopșor (județul Dolj)¹²⁰;
 116. Potoceni (comuna Mărăcineni, județul Buzău)¹²¹;
 117. Prigoria (județul Gorj)¹²². Biserică cu trei hramuri, din care unul este „Sfinții Împărați”;

110. Biserica de lemn „Sfinții Împărați” – Jețu a fost construită între 1830-1834 – *Ibidem*, p. 447.

111. Și ea tot din lemn, ridicată între 1780-1783, fiind reparată în 1880 – *Ibidem*, p. 451.

112. Înălțată de Manolache și Elena Hrisoscolevu în 1805 – *Ibidem*, p. 461.

113. La 1820 s-a construit o biserică de lemn. La 1845 exista și o biserică de piatră în satul Osica Mare – *Ibidem*, p. 465.

114. În satul Otești de Jos Constantin Pavarnagiul a zidit împreună cu nepotul său Pârveu în 1838 o biserică cu acest hram, reparată în mai multe rânduri – *Ibidem*, p. 466.

115. Biserica din lemn e făcută în satul Otopeni de Jos în secolul al XVIII-lea, iar cea de zid în 1851, fiind aproape ruinată la 1909 – *Ibidem*, p. 466-467.

116. Biserica s-a construit în 1800 sau 1810. Era avariată în 1940 – *Ibidem*, p. 470.

117. Cu numele de „Sfinții Împărați” – Vlăduțeni, biserica a fost zidită în 1744 de Constantin Mihalache și monahul Onisifor. S-a refăcut în 1894. Vezi Stoicescu, *Bibliografia...*, p. 475.

118. Cu numele de „Sfinții Împărați” – Piersica, biserica a fost construită între 1802-1803 și reparată în trei rânduri – vezi *Ibidem*, p. 480.

119. Biserica a fost înălțată prin grija familiei Oteteleşanu în 1839, zugrăvită un an mai târziu, renovată între 1919-1923, repictată în 1927. Vezi trei inscripții din biserică la Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 776-778, nr. 1271-1273.

120. Construită de conțopistul Constantin Plopșoreanu în 1840, refăcută în 1904 – *Ibidem*, p. 499.

121. Biserică zidită între 1725-1726 – *Ibidem*, p. 512.

122. Lăcaș construit în 1836 de Anica Ruset, reparat ulterior de două ori – *Ibidem*, p. 515.

118. Priseaca (comuna Dragomirești, județul Dâmbovița)¹²³;
 119. Puranii de Sus (comuna Purani, județul Teleorman, fost Vlașca)¹²⁴;
 120. Putineiu (Protoieria Turnu-Măgurele, județul Teleorman)¹²⁵;
 121. Racoviță (comuna Mărgăritești, județul Olt, fost Romanai)¹²⁶;
 122. Răzmirești (sau Ludăneasa, județul Vlașca)¹²⁷;
 123. Râmești (județul Vâlcea)¹²⁸;
 124. Rîioasa (județul Vâlcea)¹²⁹;
 125. Românești (pe Jiu, județul Gorj)¹³⁰;
 126. Roșiorii de Vede (județul Teleorman)¹³¹;
 127. Sârbi-Măgura (județul Olt)¹³²;
 128. Scoarța (județul Gorj), în mahalaua din Pădure¹³³;
 129. Seaca de Pădure (județul Dolj)¹³⁴;
 130. Serdăreasa (în orașul Roșiorii de Vede, județul Teleorman)¹³⁵;
 131. „Sfânta Elena de la Mare“ (județul Constanța)¹³⁶;

123. Biserică zidită în 1800, reparată în 1876 – *Ibidem*, aceeași pagină.

124. Construită din lemn între 1800-1810, reparată în 1852 – *Ibidem*, p. 518. Despre o altă biserică din comuna Purani, comuna Siliștea-Vida, construită în 1945 de frații Golescu, vezi *Biserici din Teleorman*, p. 251.

125. Biserică înălțată în 1836, reînnoită între 1865-1868 și ulterior – *Ibidem*. Vezi și *Biserici din Teleorman*, p. 190.

126. S-a construit în 1779 de către Șerban Racoviceanu, fiind reparată în 1881 și 1935 – *Ibidem*, p. 528.

127. Biserică zidită în 1850 de clucerul Iordache Steriade și de soția sa Maria – *Ibidem*, p. 532. Reparată de mai multe ori, ultima dată în 1998-1999 – vezi și *Biserici din Teleorman*, p. 253.

128. O biserică cu acest hram ridicată în Râmești, plasa Oltului la 1700 – *Ibidem*, p. 535.

129. Construită din lemn de locuitori la 1770 – *Ibidem*, p. 534.

130. Biserică zidită între 1820-1830 de stolnicul Constantin Bălțeanu, de medelnicerul Costache Măldărăscu și de alții – *Ibidem*, p. 549.

131. Construită în 1835, an în care s-a sfințit și lăcașul. S-a reparat în 1876, 1946 și după cutremurul din 1977 – vezi *Biserici din Teleorman*, p. 100.

132. Vezi la Stoicescu despre o biserică „Sfinții Împărați“ – Vitănești – *Ibidem*, p. 581.

133. Biserică de lemn construită în 1512?. Ar fi cea mai veche biserică cu acest hram după cunoștințele noastre – *Ibidem*, p. 573.

134. Biserică de lemn construită la 1845, reclădită între 1889-1891 – *Ibidem*, p. 575.

135. Ridicată între 1832-1835 – *Ibidem*, p. 551.

136. Târnosită în anul 1998 – vezi *Ghidul mănăstirilor din România*, p. 40.

132. „Sfântul Fanurie“, Siliștea-Gumești (județul Teleorman)¹³⁷;
 133. „Sfântul Gheorghe“ (comuna Gălăteni, Protoieria Videle, județul Teleorman)¹³⁸;
 134. Sibiciu de Sus (comuna Sibiciu, județul Buzău). Biserică cu trei hramuri, dintre care unul e „Sfinții Împărați“¹³⁹;
 135. Siliștea Crucii (județul Dolj)¹⁴⁰;
 136. Siliștea Vida (Protoieria Videle, județul Teleorman)¹⁴¹;
 137. Schitul Sopot (în orașul Slatina, județul Olt. Biserică cu trei hramuri, dintre care unul e „Sfinții Împărați“¹⁴²;
 138. Slobozia-Olt (județul Olt)¹⁴³;
 139. Slobozia-Ventura (Protoieria Covurlui)¹⁴⁴;
 140. Slobozia-Vlașca (județul Ilfov)¹⁴⁵;
 141. Soveja (județul Vrancea)¹⁴⁶;
 142. Fostul sat Speteni (județul Ialomița)¹⁴⁷;
 143. Spiru Haret (parohia Însurăței, județul Brăila)¹⁴⁸;

137. Schit datând din 2001, iar în 2007 a fost ridicat la rang de mănăstire – vezi *Ghidul mănăstirilor din România*, p. 101. Este prima mănăstire din România închinată Sfântului Fanurie.

138. Ridicată de meșteri locali pe cheltuiala credincioșilor în anul 1898. S-a reparat în 1902 – vezi *Biserici din Teleorman*, p. 260.

139. Zidită în 1796 de boieri și țărani liberi. Reparată la 1869 și 1900 – *Ibidem*, p. 578.

140. Biserică construită între 1850-1852 – *Ibidem*, aceeași pagină.

141. Înălțată în 1937 cu contribuția proprietarului moșiei Nicolae Peticaru. Restaurată în 1982-1983 – vezi *Biserici din Teleorman*, p. 262.

142. Construit la sfârșitul secolului al XVIII-lea de logofătul al treilea Constantin Rătescu și Nicolae Mumuleanu. Biserică zugrăvită la 1839, reparată în 1857 și 1896.

143. O biserică de lemn cu acest hram, construită tot de Constantin Rătescu, exista deja la începutul secolului al XIX-lea – *Ibidem*, p. 588.

144. Biserica a fost înălțată între 1840-1844 având ctitor pe boierul Grigore Ventura. Reparații s-au efectuat după cutremurul din 1840. S-a resfințit în 1980. Lucrările continuă și astăzi – informații de la preotul Adrian Ioniță trimise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

145. Biserică tot din lemn, în funcție la începutul secolului al XIX-lea – *Ibidem*, p. 588.

146. Schit înființat în 2001 – vezi *Ghidul mănăstirilor din România*, p. 80.

147. Vezi inscripția cu numele ctitorilor și anul construirii la Ștefan Grigorescu, *op. cit.*, p. 48.

148. Zidită între 1925-1930, reparată capital în 1950, resfințită în 1980. Noi reparații făcute în 2006 – informații de la preotul Claudiu Trică prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

144. Stâlpu (Cucuteni, județul Buzău)¹⁴⁹;
145. Stoicânești (județul Olt)¹⁵⁰;
146. Sturzeni (județul Dâmbovița)¹⁵¹;
147. Șușani (județul Vâlcea)¹⁵²;
148. Șuțești (județul Brăila)¹⁵³;
149. Târgoviște (județul Dâmbovița)¹⁵⁴;
150. Târgu-Jiu¹⁵⁵;
151. Tetoiu (comuna Bugiulești, județul Vâlcea)¹⁵⁶;
152. Trestenicu de Sus (județul Vlașca)¹⁵⁷;
153. Trestia (schit în județul Buzău)¹⁵⁸;
154. Țibănești (Protoieria Însurăței, județul Brăila)¹⁵⁹;
155. Ulmeni (județul Buzău)¹⁶⁰;
156. Ursoaia (județul Buzău)¹⁶¹;
157. Urziceni, Catedrala orașului¹⁶²;

149. O biserică cu hramul sus menționat de secol XVIII?. A fost mărită în prima jumătate a secolului următor – *Ibidem*, p. 598.

150. Biserică construită de șetrarul Constantin și soția sa Anghelina între 1818-1821 sau 1825, ulterior ruinată – *Ibidem*, p. 600.

151. Biserică construită înainte de 1848 când se zugrăvește, pe locul uneia din lemn – *Ibidem*, p. 606.

152. Biserică de lemn construită în 1524-1525?, refăcută în 1793, reparată în 1940 – *Ibidem*, p. 625.

153. Zidită de logofătul Costache Suțu, fiul lui Grigore Suțu între 1840-1842 – *Ibidem*, p. 626.

154. Biserica s-a zidit între 1650-1651 de către Matei Basarab și soția sa, Elina. Stricată de turci la 1821, restaurată la 1930 – *Ibidem*, p. 646 cu bibliografie.

155. Inițial din lemn ridicată ante 1772, apoi de zid la 1810, refăcută mai la nord de vechea biserică între 1867-1875 – *Ibidem*, p. 652.

156. O biserică cu acest hram s-a construit între 1818-1820 – *Ibidem*, p. 632.

157. S-a construit de către clucerul Constantin Steriade la 1850 – *Ibidem*, p. 661.

158. La 1810-1812 exista o biserică cu acest hram – *Ibidem*, aceeași pagină.

159. Biserica s-a construit între 1910-1912, fiind sfințită în 1914. Ulterior s-au mai efectuat reparații. Ele continuă și astăzi. Informații de la preoții Dan Nicolae Tudor și Vlad Dumitrache.

160. Cu numele „Sfinții Împărați” – Vilcele s-a construit în 1837 – Stoicescu, *Bibliografia...*, p. 682.

161. Zidită între 1783-1792 de către monahul Teodosie, fost căpitan Tudor Popescu – *Ibidem*, p. 686.

162. Mențiune despre Catedrala orașului cu acest hram la Ștefan Grigorescu, *op. cit.*, p. 192.

158. Vasilăți (județul Ilfov)¹⁶³;
 159. Verguleasa (județul Olt)¹⁶⁴;
 160. Vârtopu (județul Dolj)¹⁶⁵;
 161. Zănoaga (comuna Dumbrava, județul Prahova)¹⁶⁶;
 162. Zăvideni (județul Vâlcea) – biserică cu hram „Adormirea” –
 Bărbuceni sau „Sfinții Împărați”¹⁶⁷;
 163. Zimnicea (județul Teleorman)¹⁶⁸;
 164. Zlotești (Protoieria Videle, județul Teleorman)¹⁶⁹.

Biserici din Moldova cu hramul „Sfinții Împărați”

165. Bacău¹⁷⁰;
 166. Băiceni (județul Iași)¹⁷¹;
 167. Băleni (județul Galați, Protoieria Târgul Bujor)¹⁷²;
 168. Băsești (județul Fălciu)¹⁷³;
 169. Boboteni (comuna Hangu, județul Neamț)¹⁷⁴;

163. O biserică de lemn cu acest hram a fost construită în secolul al XVIII-lea de familia Comăneanu – *Ibidem*, p. 705.

164. Tot de lemn biserică a fost construită de boierii Urieni în 1808, iar din zid între 1895-1898 – *Ibidem*, p. 707.

165. Biserica s-a construit în 1805 de Cârstea Arnăutul, zugrăvită în 1828, repictată în 1892. S-a restaurat între 1932-1934 – *Ibidem*, p. 714.

166. Ridicată în secolul al XVIII-lea, s-a reparat la 1895 și la 1930 când a fost repictată de pictorul I. Stătescu – *Ibidem*, p. 728.

167. Construită de Barbu Caragic în 1815, zugrăvită de familia sa, reparată la 1890 și la 1932 – *Ibidem*, p. 729.

168. Biserica s-a construit în 1803 și s-a reparat în 1894. A fost resfințită în 1986. – *Ibidem*, p. 730. Vezi și *Biserici din Teleorman...*, p. 31 unde se pomenește de anul 1886 ca an al construirii.

169. Construită în 1900 prin grija lui Constantin Zlotescu – vezi *Biserici din Teleorman*, p. 278.

170. Biserică clădită de Emanoil Crupenschi și alții între 1842-1845, reparată în 1873, 1887, 1908, pictată în 1923 – vezi Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor feudale din Moldova*, București, 1974, p. 42.

171. Schit aparținând de Mănăstirea Neamț, reînființat în 1998 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 148.

172. Înălțată după ani de eforturi în 1950. Catapeteasma de lemn înlocuită în 2002. Informație de la preotul Mihai-Valentin Nichifor transmisă prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

173. La 1807 exista o biserică de lemn cu acest hram, în ruină la 1909 – *Ibidem*, p. 65.

174. În perioada 1852-1862 exista acolo o biserică de lemn – *Ibidem*, p. 91.

170. Bogata (comuna Dofteana, județul Bacău)¹⁷⁵;
171. Boureni (județul Iași)¹⁷⁶;
172. Brătulești (Protoieria Tecuci, județul Galați)¹⁷⁷ (Biserică având două hramuri: „Sfântul Ierarh Nicolae“ și „Sfinții Împărați Constantin și Elena“);
173. Broscăuți (fost Răscăuți, județul Botoșani)¹⁷⁸;
174. Cănești (județul Tutova)¹⁷⁹;
175. Codăești (județul Vaslui)¹⁸⁰;
176. Costișa (județul Neamț)¹⁸¹;
177. Dumești (județul Iași)¹⁸²;
178. Erbiceni (fost Iurghiceni, județul Iași)¹⁸³;
179. Fandolica (fost Vlădeni, județul Dorohoi)¹⁸⁴;
180. Fântânele (comuna Andrieșeni, județul Iași)¹⁸⁵;
181. Galați¹⁸⁶;

175. Biserică din 1934 – *Ibidem*, p. 93.

176. Biserica schitului a fost construită în 1946. Schitul ține din 1992 de Mănăstirea Sihăstria – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 155.

177. Construită înainte de 1791, fiind ctitorită de Safta Negri și întreținută până în 1864 de Sandu Negri. Reparații s-au făcut între 1912-1914, 1964-1965, 2004, în 2004 biserica fiind rectitorită – informații de la preotul Mihai-Sorin Ilie transmise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

178. Înălțată de Constantin Plaghino și mama sa Ecaterina între 1852-1859, mutată mai la deal de fiul ctitorului – *Ibidem*, p. 125.

179. La 1809 funcționa – *Ibidem*, p. 164.

180. Înființat după 1990, din 2008 schitul a devenit mănăstire – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 200.

181. Biserică construită la 1844, reparată în 1884 și închisă la 1909 – *Ibidem*, p. 212.

182. O biserică de lemn „Sfinții Împărați“ existentă în satul Dumeștii Vechi până la 1820 a fost adusă în acel an la Dumeștii Noi – *Ibidem*, p. 275.

183. La 1848 exista acolo o biserică cu acest hram – vezi *Ibidem*, p. 284.

184. În funcție la 1868 – *Ibidem*, p. 286.

185. O biserică cu acest hram exista la 1828 – *Ibidem*, p. 295.

186. Zidită între 1857-1863, numită și Catedrala din Deal. Sfințită de episcopul Melchisedec Ștefănescu. A avut printre donatori nume bine cunoscute ale epocii. În 1908 lângă biserică a fost ridicată o sală de conferințe, unde au susținut conferințe, între alții, Nicolae Iorga și Simeon Mehedinți. Zugrăvită între 1959-1962. Resfințită în 2011. Informații de la preotul Adrian Mihai, prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos. Vezi și „Călăuză ortodoxă“, nr. 294, mai 2013, p. 25-26.

182. Gănești (județul Galați)¹⁸⁷;
 183. Ghidigeni (Protoieria Nicorești, județul Galați)¹⁸⁸;
 184. Gugești (județul Vrancea)¹⁸⁹;
 185. Hermeziu (județul Iași)¹⁹⁰;
 186. Horlăceni (comuna Șendriceni, județul Botoșani)¹⁹¹;
 187. Iași (biserica din mahalaua Broștenilor, pe Podul Lung)¹⁹²;
 188. Iazul Nucului (județul Vaslui)¹⁹³;
 189. Javreni (sau Jevreni, județul Bacău)¹⁹⁴;
 190. Jorăști (județul Galați)¹⁹⁵;
 191. Lețcanii Vechi (județul Iași)¹⁹⁶;
 192. Mateieni (sau Matieni) (comuna Corlăteni, județul Botoșani)¹⁹⁷;
 193. Mira (județul Vrancea)¹⁹⁸;

187. La 1834 exista o biserică „Sfinții Împărați“, clădită de A. Manolache – Stoicescu, *Repertoriul...*, p. 321.

188. Construită de boierul Nicolae Chrissoveloni din cărămidă, pe locul unei biserici mai vechi. Reparată total la 1930 și apoi în 1943. Noi reparații au avut loc recent. Informații de la preotul Jan Popa, transmise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

189. Biserica era în funcție la 1809 – vezi Stoicescu, *Repertoriul...*, p. 338.

190. O veche biserică de lemn s-a reclădit de zid la 1839 de către spătarul Constantin Negruți – *Ibidem*, p. 354.

191. O biserică de lemn, existentă la 1788 a fost reînnoită de C. Stroici și T. Calimachi cu ajutorul sătenilor – *Ibidem*, p. 366.

192. Făcută din lemn ante 1759 conform unei însemnări, reclădită în 1766 de preotul Polizu, reparată radical în 1866 – *Ibidem*, p. 464.

193. Biserică zidită în 1784 de calfa Mihai, cu cheltuiala fostului mare sluger Vasile Carp – *Ibidem*, p. 487.

194. Construită în prima jumătate a secolului al XIX-lea, avariata la 1883, reparată la 1904, 1922 și 1935 – *Ibidem*, p. 528.

195. O biserică cu hramul „Sfinții Împărați“ a fost construită la 1840-1841 – *Ibidem*, p. 529.

196. Biserică ridicată înainte de 1802, an în care a fost rezidită de Constantin Balș – *Ibidem*, p. 536.

197. Înălțată în 1833 de spătarul Grigore Manole Varlaam, reînnoită la 1892 – *Ibidem*, p. 548.

198. Construită din lemn de Constantin Cantemir în 1686, apoi de zid la 1705-1706 prin grija fiului său Antioh Cantemir; terminată și zugrăvită la 1731. În stare proastă la 1882. Aici a fost reînhumat Constantin Cantemir, ctitorul mănăstirii – *Ibidem*, p. 562-563 cu o bogată bibliografie.

194. Odobești (județul Vrancea)¹⁹⁹;
195. Parincea (județul Bacău)²⁰⁰;
196. Pechea II (Protoieria Covurlui, județul Galați)²⁰¹;
197. Peștele-Cotârğași (județul Suceava)²⁰²;
198. Răcătău (de Jos) (comuna Horgești, județul Bacău)²⁰³;
199. Rîsești (comuna Drânceni, județul Vaslui)²⁰⁴;
200. Simila (comuna Zorleni, județul Vaslui)²⁰⁵;
201. Slobozia-Corni (Protoieria Nicorești, județul Galați)²⁰⁶;
202. Strâmba (județul Tecuci)²⁰⁷;
203. Suceveni (Protoieria Târgu-Bujor, județul Galați)²⁰⁸;
204. Șerpenița (sau Șerpeni) (comuna Manoleasa, județul Botoșani)²⁰⁹;
205. Șetrăreni (județul Iași)²¹⁰;
206. Șoldana (județul Iași)²¹¹;

199. Numită și biserica negustorilor, clădită ante 1836 – *Ibidem*, p. 613.

200. Biserica cu hramul „Sfinții Împărați” construită în 1863 de banul Anastasie Ioan – *Ibidem*, p. 627.

201. Biserică nouă, construită între 1996 și 2012 – informații de la preotul Valentin Diaconu, transmise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

202. Biserică de lemn construită în 1994 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 168.

203. Construită în 1850 de Lupașcu Costache – Stoicescu, *Repertoriul...*, p. 695.

204. Construită înainte de 1846 și reconstruită de comisul Costache Cerchez în 1846 – *Ibidem*, p. 714.

205. Biserica s-a construit de Nicolae Greceanu mare agă și de I. Greceanu mare vornic. Avariata la 1940, reparată imediat după aceea, pictura refăcută în 1942 – *Ibidem*, p. 757.

206. Biserică nouă, sfințită în anul 2009, cu lucrări de pictură finalizate în 2012 – informații de la preotul Ciprian Iulian Răcășanu, trimise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

207. Biserică de lemn, în ruină la 1936 – vezi Stoicescu, *Repertoriul...*, p. 782.

208. Construită între 1911-1916 (anul sfințirii). Avariata la 1940, restaurată în anii următori, iar interiorul în 1963 – informații de la preotul Valentin Dingă, transmise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

209. O biserică de lemn cu acest hram a fost adusă din comuna Grigorești-Botoșani la 1830 și refăcută la 1877 – Stoicescu, *Repertoriul...*, p. 834.

210. În lucrarea lui Stoicescu (p. 834) nu există informații despre biserica cu acest hram.

211. Schit zidit în anul 1828. Reînființat după 1990 ca mănăstire de călugări. Pictura pictată în 1995 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 130.

207. Tecuci (județul Galați)²¹²;
208. Zimbru (județul Neamț)²¹³.

Biserici cu hramul „Sfinții Împărați“ în Transilvania

209. Afteia (județul Alba)²¹⁴;
210. Baia Mare (Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²¹⁵;
211. Baia Sprie II (Maramureș, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²¹⁶;
212. Baraju Leșu (județul Bihor)²¹⁷;
213. Berchezoaia (Maramureș, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²¹⁸;
214. Borșa I (Maramureș, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²¹⁹;
215. Brebi (Episcopia Sălajului)²²⁰;

212. Biserică nouă, ale cărei lucrări de construcție au început în 1996. Lăcașul, amintind ca stil de Mănăstirea Putna, a fost sfințit în anul 2005. Informații de la preotul Vasile Jalbă, trimise prin amabilitatea Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

213. Schit din 1994, cu biserica sfințită în anul 2003 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 192.

214. Ridicată pe locul unei vechi vetre monahale, mănăstirea s-a redeschis în 1975. Actuala biserică s-a construit în anul 2005 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 219.

215. Parohia s-a înființat în anul 2002, iar în prezent se fac eforturi pentru a se găsi locul construirii bisericii – vezi amănunte la Dumitru-Marcel Andreica, *Biserici, mănăstiri și paraclise cu hramul Sfinții Constantin și Elena din cuprinsul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului*, articol apărut în ultimul număr al revistei „Tabor“, p. 88.

216. Construită din lemn ca a doua biserică ortodoxă din oraș, după 1990, târnosită în anul 2001. În 2009 s-a înființat noua parohie cu acest hram – *Ibidem*, p. 87-88.

217. Schit de călugări situat în munte, întemeiat în 1999 – vezi Adrian Andrei Rusu (coordonator), *Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, Cluj-Napoca 2000, p. 62. Vezi și *Ghidul mănăstirilor*, p. 239.

218. Biserica parohiei a fost construită între anii 1983-1990, biserica veche din lemn fiind mistuită de flăcări de la un fulger. Târnosită în 1991. Actualmente parohie de sine stătătoare – vezi Dumitru-Marcel Andreica, *op. cit.*, p. 87.

219. Biserică construită din piatră între anii 1934-1937. După anul 1980 în locul hramului vechi „Sfinții Arhangheli“, l-a primit pe cel de „Sfinții Împărați“ – vezi *Ibidem*, p. 87.

220. În 1948 biserica, datând din 1759, a revenit ortodocșilor, dându-i-se și hramul „Sfinții Împărați“ (în locul celui vechi), ce se serbează în fiecare an la 21 mai – *Ibidem*, p. 88-89.

216. Budești (Maramureș, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²²¹;
217. Buzăș (Episcopia Sălajului)²²²;
218. Creaca (Episcopia Sălajului)²²³;
219. Cluj-Napoca (Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului)²²⁴;
220. Cluj-Napoca, paraclisul Liceului Tehnologic „Alexandru Borza“ (aceeași Arhiepiscopie)²²⁵;
221. Dănești (Maramureș, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²²⁶;
222. Dobric, mănăstire (Protopopiatul Beclean, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului) – paraclis cu hramul „Sfinții Împărați“²²⁷;
223. Dumbrăvioara (județul Mureș)²²⁸;
224. Filia Aspra, parohia Preluca Nouă (Maramureș, Protopopiatul Lăpuș, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²²⁹;
225. Letca (Episcopia Sălajului)²³⁰;

221. Mănăstire nouă, fondată în 1994 (sau 1995) vezi A. A. Rusu, *op. cit.*, p. 84. Alte informații în articolul lui D. M. Andreica, p. 87 și în *Ghidul mănăstirilor*, p. 272.

222. Biserică a unei parohii vechi, construită între 1938-1939, resfințită mai recent după restaurare – *Ibidem*, p. 89.

223. Biserică nouă construită între 2003-2005, târnosită în anul 2006 – *Ibidem*, aceeași pagină.

224. Construită în 1921, desființată în 1940, reînființată în 1945. În 1946 s-a ridicat un paraclis cu hramul „Sfinții Împărați“, care și-a încheiat existența în 1998 – vezi *Ibidem*, p.85.

225. Amenajat în anul 2000 în incinta școlii, sfințit în anul următor – *Ibidem*, p. 85.

226. Biserică de proporții monumentale, construită între 1990-2006, an în care a fost târnosită – vezi *Ibidem*, p. 88.

227. În satul bistrițean Dobric s-a înființat în anul 1992 un schit de maici, devenit un an mai târziu mănăstire. Acolo s-a construit un paraclis cu hramul de mai sus, sfințit în anul 1993. Așa cum scrie autorul articolului citat, satul natal al maicii starețe are acest hram, iar tatăl și sora sa poartă numele de Constantin și Elena – *Ibidem*, p. 86. Vezi și *Ghidul mănăstirilor*, p. 260.

228. Schit reînființat în anul 1993, construindu-se o mică biserică din lemn – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 244.

229. Posibil ca hramul – nou – să se fi dat în 1948. Biserica veche datează din 1892 – *Ibidem*, p. 87.

230. Biserică zidită între 1986-2007. Hramul s-a dat la propunerea preotului actual, originar din Galați, după hramul Catedralei Patriarhale din București și pentru răspândirea cultului acestor Sfinți în Transilvania – *Ibidem*, p. 89.

226. Luncaii de Sus (județul Timiș)²³¹;
 227. Marna Nouă (Satu Mare, Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²³²;
 228. Mărgineni (Afteia, Cioara, comuna Săliște, județul Alba)²³³;
 229. Moeciu de Jos (județul Brașov)²³⁴;
 230. Năsăud II (biserica din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului)²³⁵;
 231. Recea Mică (Episcopia Sălajului)²³⁶;
 232. Satu Mare VII (Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²³⁷;
 233. Sighetu Marmației (Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²³⁸;
 234. Straja (județul Hunedoara)²³⁹;
 235. Șimleu Silvaniei (Episcopia Sălajului)²⁴⁰;
 236. Vișeu de Sus (Episcopia Maramureșului și Sătmarului)²⁴¹;

231. Mănăstire înființată în anul 2001. Biserică de lemn cu acest hram, alături de cel al „Acoperământului Maicii Domnului” – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 324.

232. Parohia ortodoxă cu acest hram a fost înființată în 1920, târnosită în anul 1974, primind alt hram, după care s-a revenit la cel de „Sfinții Împărați” – *Ibidem*, p. 87.

233. Mănăstire veche, dinainte de 1727. În acel spațiu s-a construit o biserică de lemn, cu hramul „Sfinții Împărați”, sfințită abia în 1952. Între 1986-1988 și în 1993 s-au efectuat reparații – *Ibidem*, p. 168.

234. Biseriță din lemn în stil maramureșean, construită în anul 2009 – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 214.

235. Parohie înființată în 1930, sfințită în 1939, târnosită abia în anul 1965. Restaurată în ultimii ani – *Ibidem*, p. 86.

236. Biserică nouă, construită între anii 2006-2010, lucrările căreia continuă și astăzi. Hramul s-a dat la propunerea preotului paroh actual, hirotonit la această sărbătoare.

237. Biserică în construcție din 1990, deservind trei parohii cu același hram – *Ibidem*, p. 88.

238. Biserică de zid construită pentru noua parohie între 2007-2009. Lucrările continuă și astăzi – *Ibidem*, p. 88.

239. Așezământ ridicat în 1999, cuprinzând și o biserică din lemn – vezi *Ghidul mănăstirilor*, p. 250.

240. Biserică ridicată între anii 1925-1926. Biserica din zid a fost târnosită în anul 1933 și resfințită în anul 1997 – *Ibidem*, p. 89.

241. Biserica din lemn a noii parohii s-a construit între anii 2007-2009 și s-a târnosit în 2010 – *Ibidem*, p. 88.

Închei aici contribuția mea la catagrafia bisericilor cu hramul „Sfinții Împărați“ de pe teritoriul României²⁴², cu speranța că din diverse motive, independente de voința mea, nu am omis prea multe mănăstiri cu hramul (exclusiv sau nu) acesta, Sfinți sărbătoriți în anul 2013.

242. Nu am inclus în această catagrafie și bisericile din Basarabia, unde poate nu există o listă completă. Mulțumesc însă preotului Ion Banari din Chișinău care a avut amabilitatea de a-mi trimite câte biserici cu acest hram a depistat personal.